

nuværende Forhold kunde det skee, at en enkelt theologisk Candidat meget tidlig blev ordineret til personel Capellan under Forhold, hvor man ikke gjerne vilde negte det, naar han f. Ex. forlangte at ordineres som Medhjælper hos en meget fortjent, til saadan Medhjælp trængende og ham nær beslægtet Præst. Men derved vilde der jo optaae en meget betænkelig Ulighed, naar en Enkelt saaledes ved en tidlig Ordination kunde unddrages Værnepligten, medens den vedblev at hvile paa Andre. Jeg antager altsaa, at for Mange, selv af dem, der have stemt for dette Forslag, har det ikke været ganske tilfredsstillende. Et komme da til Regjeringens Forslag. Dette Forslag gaaer ud paa at indskrænke Værnepligten for dem, der modtage geistlig Ordination, til en saadan Tid; at de betimelig kunne ordineres og dog, da den foreskrevne Tjenestetid er tilbagelagt, fritages for videre Krigstjeneste derefter. Det er oprindeligt foreslaaet af Regjeringen, at Fritagelsen for Geistlige skulde indtræde efter 4 Aars Tjeneste i Litauen, og hertil hører da som underforstaaet, at man paa den anden Side ikke vilde ordinere Noget, der var værnepligtig, medmindre han havde tilbagelagt disse 4 Aar; men der er ikke i Regjeringens Forslag nogen Lovhindring for, at en Mand kan ordineres, ogsaa førend han har tilbagelagt de fire Aar, og altsaa som Ordineret komme til at gjøre Krigstjeneste; det, der opnaaes, er kun en Gyve for Regjeringen til ved administrativ Regjeringsforanstaltning at mage det saaledes, at ingen ordineret geistlig Mand kommer til at gjøre Krigstjeneste. Det er det Væsentlige ved Regjeringens Forslag. Jeg anseer det nu for en Mangel og for en ikke uvæsentlig Mangel ved Forslaget, at det, idet det fastsætter, at Fritagelsen for Værnepligt først kan indtræde, efterat Værnepligten er fyldestgjort i et vist Antal Aar, ikke ved Siden heraf tillige udtaler, at for denne Betingelse er oplydt af Candidaterne, skulde de ikke kunne ordineres. Saa havde Principet været hævdet. Men med Hensyn til dette Spørgsmaal skal jeg for Landsstingets Vedkommende bemærke, for det Første, at i en Kamp herom vilde Landsstinget have ligeoverfor sig de to andre Factorer

af Lovgivningen, Folkethingets Majoritet og Regjeringen. Dernæst har Landsstinget, da denne Sag første Gang var til Behandling her, ikke villet slutte sig til et Forslag, der gik ud paa ligesom indtil en vis Grad at tvinge Regjeringen ind paa denne Betingelse ved at bestemme, at Fritagelsen efter 4 Aars Tjeneste for Geistlige skulde være betinget af, at der gaves og opretholdtes en administrativ Bestemmelse som den omhandlede. Et saadant Forslag har jeg selv været med til at stille, men det fandt ikke Tilslutning; istedetfor det optog man det andet Forslag, som jeg allerede har nævnt. Men hertil kommer en anden meget væsentlig Omstændighed. Det er den, at Landsstinget engang med Majoritet har tilegnet sig Justitsministerens Forslag i den Tro, at derved kunde tilveiebringes Overensstemmelse mellem begge Thing. Efterat Landsstinget saaledes engang har vedkjendt sig at ville være tilfreds med, at det gjordes muligt for Regjeringen at holde Præsterne udenfor Armeens Rækker, uden at det var absolut fastsat, at de skulde være fritagne, vilde efter min Overbeviisning, og jeg troer, at den med mig deles af Alle, som vare Medlemmer af Fællesudvalget, en Kamp herom være aldeles forgjæves; og nu maa jeg altsaa bede de ærede Herrer, der kunde synes, at Udvalget er gaaet for vidt, og at vi have opgivet Noget af Principet, erindre, at dette Princip ikke er opgivet i Fællesudvalget, men at det var opgivet ved en Betingelse af Landsstinget. Der var ved denne Sag ikke Noget at gjøre, saaledes at man kunde tænke at indbringe Noget derom i Loven. Spørgsmaalet om dette Princip har slet Sintet at gjøre med de 4 eller 5 Aar; om Principet opgives ligeoverfor en Indskrænkning af Tjenestepigten til 4 eller til 5 Aar, er forsaavidt ligegyldigt. Saaledes gik vi altsaa til Fællesudvalget.

Spørgsmaalet om dette Princip har slet Sintet at gjøre med de 4 eller 5 Aar; om Principet opgives ligeoverfor en Indskrænkning af Tjenestepigten til 4 eller til 5 Aar, er forsaavidt ligegyldigt. Saaledes gik vi altsaa til Fællesudvalget.

Hvortil afviger nu den Indstilling, som Fællesudvalgets Fleertal, og som De see, et meget betydeligt Fleertal, har forelagt Thinget, fra Regjeringsforslaget, som engang er vedtaget her i Thinget, og fra hvilket man altsaa, naar det kom til en Nægling, ikke kunde komme bort, men som jeg antager, at Enkelte vilde